

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa O. w K.
przeciwko Przedsiębiorstwu (...) S.A. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda O. w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 września 2018 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi-kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatrywał w konieczności wyjaśnienia, czy jeżeli w umowie o roboty budowlane strony umówiły się na wynagrodzenie ryczałtowe, zmiana terminu wykonania przedmiotu umowy może skutkować zmianą umówionych zasad ponoszenia przez strony kosztów realizacji przedmiotu umowy, które wzrosły na skutek zmiany terminu, czy też taka zmiana pozostaje bez wpływu na umówione zasady ponoszenia kosztów realizacji robót.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego - jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych

ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez powoda nie ma cech wyżej określonych, a uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera adekwatnej argumentacji jurydycznej, zaś użyte przez skarżącego wywody mają znaczenie wyłącznie retoryczne, nie jurydyczne. Ponadto wskazanie przez skarżącego, że odpowiedź na postawione pytanie jest konieczna z uwagi na potrzeby praktyki sądowej, jest niewystarczające.

Powód (skarżący) wskazał, że art. 632 § 2 k.c. przewidywał szczególne rozwiązanie stanowiące instrument zabezpieczenia interesów wykonawcy robót, przyznające wykonawcy roszczenie o podwyższenie wynagrodzenia ryczałtowego. Takie rozwiązanie należy uznać za podkreślające stosunkowo rygorystyczny charakter wynagrodzenia ryczałtowego, wymagającego od wykonawcy szczególnej skrupulatności i zapobiegliwości na etapie szacowania wynagrodzenia. Skarżący nie zgadza się ze stanowiskiem przyjętym przez Sądy obu instancji, że koszty zajęcia pasa drogowego, niezbędne do realizacji inwestycji, powstałe po upływie pierwotnego terminu realizacji umowy, miały nie mieścić się w umówionym wynagrodzeniu ryczałtowym, mającym obowiązywać wyłącznie do dnia, w którym upłynął pierwotnie umówiony termin. Jednocześnie skarżący podniósł, że bezsporna była okoliczność, iż te koszty realizacji budowy, zgodnie z

umową łączącą strony, obciążały pozwanego, jako generalnego wykonawcę robót i jako takie zostały objęte wyliczonym przez pozwaną wynagrodzeniem ryczałtowym.

Tymczasem Sądy *meriti* ustaliły, że obciążenie wykonawcy kosztami wynajmu pasa drogowego powstałymi po terminie, w jakim umowa miała zostać

wykonana, nie było przedmiotem umowy stron (s. 11). Tak skonstruowany zarzut dotyczy ustalenia faktów i oceny dowodów, a kwestie te *a limine* są wyłączone z zakresu kontroli kasacyjnej, tym bardziej zatem powoływanie się na te okoliczności nie może świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Rozpoznając skargę kasacyjną, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony ani do badania prawidłowości ustaleń faktycznych, ani do oceny dowodów dokonanych przez sąd odwoławczy. Sąd Najwyższy, jako „sąd prawa”, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd II instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu II instancji, chociażby pod pozorem kontestowania błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (zob. np. wyrok SN z dnia 16 maja 2018 r., II UK 139/17, niepubl.). Nie można więc mówić o naruszeniu przepisów podniesionych w skardze kasacyjnej (art. 65 i 632 k.c.), skoro omawiane koszty nie stanowiły elementu umowy.

Ponadto, pytanie przedstawione przez skarżącego abstrahuje od stanu faktycznego w niniejszej sprawie, jako że Sądy obu instancji ustaliły również, że przedłużenie terminu wykonania umowy nie nastąpiło z przyczyn, za które wykonawca (pozwany) ponosiłby odpowiedzialność, co skarżący pominął. Innymi słowy, przedstawione przez niego zagadnienie nie ma umocowania w stanie faktycznym sprawy.

Dlatego też, postawione przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pytanie nie jest w istocie zagadnieniem prawnym wymagającym rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć bowiem charakter istotny, a jego istnienie powinno zostać wykazane za pomocą przekonujących, odniesionych do judykatury i doktryny, argumentów juredycznych. Tego w motywach wniosku skarżącego brak.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw